

Briselē, 2020. gada 24. aprīlī
REV1 – aizstāj 2018. gada 24. oktobra
paziņojumu

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI DABĪGO MINERĀLŪDĒŅU IEGUVES UN TIRDZNICĪBAS JOMĀ

Kopš 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste ir izstājusies no Eiropas Savienības un kļuvusi par trešo valsti¹. Izstāšanās līgumā² ir paredzēts pārejas periods, kas beigsies 2020. gada 31. decembrī³. Līdz šim datumam Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā pilnībā ir piemērojami ES tiesību akti⁴.

Pārejas periodā ES un Apvienotā Karaliste risinās sarunas par nolīgumu par jaunu partnerību, jo īpaši paredzot brīvās tirdzniecības zonas izveidi. Tomēr nav skaidrs, vai pārejas perioda beigās šāds nolīgums būs noslēgts un stājies spēkā. Katrā ziņā attiecības, ko šāds nolīgums radītu, tirgus piekļuves nosacījumu ziņā ļoti atšķirtos no Apvienotās Karalistes dalības iekšējā tirgū⁵, ES muitas savienībā un PVN un akcīzes nodokļa zonā.

Tādēļ visām ieinteresētajām personām un jo īpaši ekonomikas dalībniekiem tiek atgādināts par juridisko situāciju, kas būs spēkā pēc pārejas perioda beigām (sk. tālāk A daļu). Šajā paziņojumā ir arī izskaidroti daži attiecīgie izstāšanās līguma atdalīšanās noteikumi (sk. tālāk B daļu), kā arī noteikumi, kas pēc pārejas perioda beigām būs piemērojami Ziemeļīrijā (sk. tālāk C daļu).

¹ Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

² Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.) (izstāšanās līgums).

³ Pirms 2020. gada 1. jūlija pārejas periodu var vienu reizi pagarināt par laiku, kas nepārsniedz 1 vai 2 gadus (izstāšanās līguma 132. panta 1. punkts). Apvienotās Karalistes valdība līdz šim nav pieļāvusi iespēju pieprasīt šādu pagarinājumu.

⁴ Ar dažiem izņēmumiem, kas paredzēti izstāšanās līguma 127. pantā, bet šā paziņojuma kontekstā nav būtiski.

⁵ Konkrētāk, brīvās tirdzniecības nolīgumā netiek ietverti tādi iekšējā tirgus principi (preču un pakalpojumu jomā) kā savstarpēja atzīšana, izcelsmes valsts princips un saskaņošana. Turklāt brīvās tirdzniecības nolīgums neatceļ nedz muitas formalitātes un kontroles (tostarp attiecībā uz preču un to izejvielu izcelsmi), nedz arī importa un eksporta aizliegumus un ierobežojumus.

Ieteikums ieinteresētajām personām

Lai novērstu šajā paziņojumā izklāstītās sekas, ieinteresētajām personām tiek jo īpaši ieteikts izvērtēt, vai tirgus piekļuves nolūkā tām vajadzīga jauna atzīšana.

Lūdzam ņemt vērā, ka

šis paziņojums neattiecas uz citiem ES pārtikas aprites tiesību aktu, tostarp ES vispārējo pārtikas aprites tiesību aktu, aspektiem.

Par šiem aspektiem tiek gatavoti vai jau ir publicēti citi paziņojumi⁶.

A. JURIDISKĀ SITUĀCIJA PĒC PĀREJAS PERIODA BEIGĀM

Pēc pārejas perioda beigām Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/54/EK (2009. gada 18. jūnijs) par dabīgo minerālūdeņu ieguvu un tirdzniecību (Pārstrādāta versija)⁷ Apvienotajai Karalistei vairs nav piemērojama⁸. Tam ir konkrēti šādas sekas.

Saskaņā ar Direktīvas 2009/54/EK par dabīgo minerālūdeņu ieguvu un tirdzniecību 1. panta 1. un 2. punktu un 2. pantu minerālūdeņus Savienībā kā dabīgus minerālūdeņus var tirgot tikai tad, ja tie atbilst cita starpā šādiem priekšnoteikumiem:

- — ja tie ir dalībvalstī iegūti pazemes ūdeņi: attiecīgās dalībvalsts atbildīgā iestāde tos atzinusi par dabīgiem minerālūdeņiem saskaņā ar Direktīvu 2009/54/EK;
- — ja tie ir trešā valstī iegūti pazemes ūdeņi: par dabīgiem minerālūdeņiem saskaņā ar Direktīvu 2009/54/EK tos atzinusi kādas dalībvalsts atbildīgā iestāde.

Pēc pārejas perioda beigām

- pazemes ūdeņi, kas iegūti Apvienotajā Karalistē un ko Apvienotā Karaliste atzinusi par dabīgiem minerālūdeņiem, ir trešā valstī iegūti pazemes ūdeņi, un tos vairs nav atļauts importēt Savienībā kā dabīgus minerālūdeņus, ja vien tos par dabīgiem minerālūdeņiem neatzīst citas dalībvalsts atbildīgā iestāde;
- pazemes ūdeņus, kas iegūti trešā valstī (izņemot Apvienoto Karalisti) un ko par dabīgiem minerālūdeņiem atzinusi Apvienotās Karalistes atbildīgā iestāde, vairs nav atļauts importēt Savienībā kā dabīgus minerālūdeņus, ja vien tos par dabīgiem minerālūdeņiem neatzīst citas dalībvalsts atbildīgā iestāde.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_lv

⁷ OV L 164, 26.6.2009., 45. lpp.

⁸ Par Direktīvas 2009/54/EK piemērojamību Ziemeļīrijai sk. šā paziņojuma C daļu.

B. ATTIECĪGIE IZSTĀŠANĀS LĪGUMA ATDALĪŠANĀS NOTEIKUMI⁹

Izstāšanās līguma 41. panta 1. punktā ir noteikts, ka pastāvošu un individuāli identificējamu preci, kas likumīgi laista tirgū ES vai Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām, var turpināt darīt pieejamu ES vai Apvienotās Karalistes tirgū un turpināt tās apgrozību starp šiem diviem tirgiem, līdz tā nonāk pie galalietotāja.

Ekonomikas dalībniekam, kurš atsaucas uz minēto noteikumu, ir pienākums uz jebkāda attiecīgā dokumenta pamata pierādīt, ka šī prece ir laista tirgū ES vai Apvienotajā Karalistē līdz pārejas perioda beigām¹⁰.

Minētā noteikuma izpratnē “laist tirgū” nozīmē, veicot komercdarbību, par samaksu vai bez maksas pirmo reizi piegādāt preci izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai tirgū¹¹. “Piegādāt preci izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai” nozīmē, ka “pastāvoša un individuāli identificējama prece pēc ražošanas posma beigām ir divu vai vairāku juridisko vai fizisko personu rakstiskas vai mutiskas vienošanās priekšmets attiecībā uz īpašumtiesību, jebkādu citu īpašuma tiesību vai valdījuma nodošanu saistībā ar attiecīgo preci vai ir priekšmets piedāvājumā juridiskai vai fiziskai personai noslēgt šādu vienošanos”¹².

Piemērs. Ja atsevišķu pudeli dabīgā minerālūdens, kas iegūts Apvienotajā Karalistē un ko atzinusi Apvienotā Karaliste, pirms pārejas perioda beigām pārdod Apvienotajā Karalistē bāzētam vairumtirgotājam, to joprojām var izplatīt tālāk Eiropas Savienībā.

C. ZIEMEĻĪRIJĀ PĒC PĀREJAS PERIODA BEIGĀM PIEMĒROJAMIE NOTEIKUMI

Pēc pārejas perioda beigām piemēro Protokolu par Īriju/Ziemeļīriju (“Ī/ZĪ protokols”)¹³. Lai turpinātu piemērot Ī/ZĪ protokolu, periodiski ir jāsaņem Ziemeļīrijas Leģislatīvās asamblejas piekrišana, un sākotnējais piemērošanas periods ir 4 gadi pēc pārejas perioda beigām¹⁴.

Ī/ZĪ protokolā ir noteikts, ka daži ES tiesību noteikumi ir piemērojami arī Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju. Turklāt Ī/ZĪ protokolā ES un Apvienotā Karaliste ir vienojušās, ka Ziemeļīriju uzskata par dalībvalsti, ciktāl ES

⁹ Ja kāda konkrēta pārtika pirms pārejas perioda beigām ir turēta ES pārdošanas nolūkā, tostarp piedāvāta pārdošanai vai jebkura cita veida nodošanai par maksu vai bez tās, šo pārtikas krājumu var pārdot, izplatīt vai nodot ES pēc pārejas perioda beigām (sk. definīciju Regulas (EK) Nr. 178/2002 3. panta 8. punktā: ““laišana tirgū” ir pārtikas vai barības turēšana pārdošanas nolūkā, tostarp piedāvāšana pārdošanai vai jebkura cita veida nodošana par maksu vai bez tās, un pārdošana, izplatīšana un citāda nodošana”).

¹⁰ Izstāšanās līguma 42. pants.

¹¹ Izstāšanās līguma 40. panta a) un b) punkts.

¹² Izstāšanās līguma 40. panta c) punkts.

¹³ Izstāšanās līguma 185. pants.

¹⁴ Ī/ZĪ protokola 18. pants.

noteikumi ir piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju¹⁵.

Ī/ZĪ protokolā ir paredzēts, ka Direktīvu 2009/54/EK piemēro Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju¹⁶.

Tas nozīmē, ka šā paziņojuma A un B daļā atsauces uz ES ir jāsaprot kā atsauces, kas ietver Ziemeļīriju, taču atsauces uz Apvienoto Karalisti ir jāsaprot kā atsauces tikai uz Lielbritāniju.

Konkrētāk tas cita starpā nozīmē:

- Ziemeļīrijas tirgū laistajam dabīgajam minerālūdenim jāatbilst Direktīvas 2009/54/EK prasībām;
- dabīgais minerālūdens, kas uz Eiropas Savienību nosūtīts no Ziemeļīrijas, nav importēts dabīgais minerālūdens (sk. iepriekš A iedaļu);
- dabīgais minerālūdens, kas uz Ziemeļīriju nosūtīts no Lielbritānijas, ir importēts dabīgais minerālūdens (sk. iepriekš A iedaļu);
- Apvienotā Karaliste attiecībā uz Ziemeļīriju turpina atzīt saskaņā ar Direktīvu 2009/54/EK pazemes ūdeņus, kas iegūti Ziemeļīrijā¹⁷.

Tomēr Ī/ZĪ protokols izslēdz iespēju Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju:

- piedalīties Savienības lēmumu pieņemšanā un veidošanā;
- atzīt saskaņā ar Direktīvu 2009/54/EK pazemes ūdeņus, kas iegūti trešās valstīs¹⁸.

Vispārīga informācija par dabīgo minerālūdeņu ieguvu un tirdzniecību atrodama Komisijas tīmekļvietnē, kas veltīta pārtikas nekaitīgumam (https://ec.europa.eu/food/safety/labelling_nutrition/mineral_waters_en).

Eiropas Komisija
Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāts

¹⁵ Izstāšanās līguma 7. panta 1. punkts saistībā ar Ī/ZĪ protokola 13. panta 1. punktu.

¹⁶ Ī/ZĪ protokola 5. panta 4. punkts un minētā protokola 2. pielikuma 33. iedaļa.

¹⁷ Ī/ZĪ protokols izslēdz Apvienotās Karalistes atļauju atzīšanu ES attiecībā uz Ziemeļīriju (Ī/ZĪ protokola 7. panta 3. punkta pirmā daļa). Tomēr šajā gadījumā ir piemērojama Ī/ZĪ protokola 7. panta 3. punkta otrā daļa.

¹⁸ Ī/ZĪ protokola 7. panta 3. punkta pirmā daļa.